

UZASADNIENIE

Orzeczeniem z dnia 18 lipca 2016 r. (...) do Spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w G. postanowił zaliczyć J. N. do lekkiego stopnia niepełnosprawności na stałe, ponadto stwierdził, że niepełnosprawność istnieje od 23-go roku życia, ustalony stopień niepełnosprawności datuje się od 27 maja 2016 r., zaś przyczyną niepełnosprawności jest schorzenie o symbolu 05-R. Wskazano, iż wnioskodawca może podejmować zatrudnienie na otwartym rynku pracy z ograniczeniem dźwigania, nie wymaga szkolenia, zatrudnienia w zakładzie aktywności zawodowej ani uczestnictwa w terapii zajęciowej, zaś zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze jest zależne od zaleceń lekarza specjalisty. Zespół wskazał, iż wnioskodawca nie wymaga konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji. W uzasadnieniu wskazano, że schorzenie będące podstawą orzeczenia w stopniu lekkim utrudnia pełnienie ról społecznych i zawodowych.

Na skutek odwołania J. N. w dniu 20 września 2016 r. Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w Województwie (...) w S. wydał orzeczenie utrzymujące w mocy zaskarżone orzeczenie (...) do Spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności.

W dniu 25 października 2016 r. J. N. wniósł do Sądu Rejonowego w Szczecinie odwołanie od wyżej wymienionej decyzji, domagając się zaliczenia do wyższego niż lekki stopnia niepełnosprawności i zmianę zaskarżonej decyzji w tym zakresie. Podniósł, że nabyte przez niego choroby uniemożliwiają mu ciężką pracę fizyczną, odczuwa bóle ciągnące się od nogi do kręgosłupa. Wskazał, że cierpi na nadciśnienie tętnicze, co wpływa negatywnie na jego koncentrację i aktywność fizyczną. Niedosłuch z kolei utrudnia mu komunikację z otoczeniem.

W odpowiedzi na odwołanie Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności wniósł o jego oddalenie wskazując, że orzeczenie zostało wydane zgodnie ze stanem faktycznym. Stwierdził ponadto, że J. N. ma naruszoną sprawność organizmu powodującą ograniczenia w pełnieniu ról społecznych właściwych dla każdego człowieka, zależnych od wieku, płci, czynników kulturowych i społecznych. Naruszenie sprawności istotnie obniża zdolność do wykonywania pracy w porównaniu do osób o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością, ale nie wyklucza podejmowania pracy z uwzględnieniem psychofizycznych możliwości. Zespół ustalił, że zakres stwierdzonych ograniczeń nie powoduje jakiegokolwiek zależności odwołującego się od otoczenia i konieczności udzielania mu wsparcia przez inną osobę.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

J. N. urodził się w dniu (...) Ma wykształcenie zawodowe, wykonywał zawód hydraulika. Obecnie prowadzi działalność rolniczą.

Niesporne.

Z powodu dolegliwości kręgosłupa odcinka szyjnego i lędźwiowo-krzyżowego J. N. leczony jest okresowo w (...). Od kilku lat leczony jest z powodu nadciśnienia tętniczego. W przeszłości przeżył złamanie obojczyka prawego. Był leczony operacyjnie z powodu złamania podudzia prawego. Obserwuje się u niego skrócenie prawej kończyny dolnej o 1,5 cm.

Dowód: akta rentowe odwołującego się, w szczególności: oceny stanu zdrowia – k.13,23, zaświadczenia lekarskie – k.6,8, dokumentacja medyczna – k. 1-5,7.

Obecnie u J. N. rozpoznaje się okresowy zespół bólowy kręgosłupa na podłożu zmian zwyrodnieniowo-dyskopatycznych bez cech istotnego uszkodzenia układu nerwowego i istotnego ograniczenia funkcji narządu ruchu wymagający monitoringu specjalistycznego, przebyte złamanie podudzia prawego z nieznaczną utrwaloną dysfunkcją stopnia lekkiego, nadciśnienie tętnicze, otyłość oraz obustronny niedosłuch odbiorczy w tonach średnich i wysokich.

Wymienione schorzenia powodują u J. N. lekki okresowy stopień niepełnosprawności na stałe. Poza okresowym zespołem bólowym odcinka szyjnego i lędźwiowego kręgosłupa nie stwierdza się u niego istotnych odchyśleń

ortopedycznych ani neurologicznych. Nadciśnienie tętnicze przebiega bez powikłań nie wymaga hospitalizacji, konsultacji i nie powoduje zmian narządowych. Natomiast obustronny niedosłuch odbiorczy w tonach średnich i wysokich, choć jest trwały jest określony jako lekki i nie daje podstaw do orzeczenia wyższego niż lekki stopień niepełnosprawności. J. N. nie używa aparatu słuchowego, nie korzysta z pomocy laryngologa, a mimo to kontakt słowny z ubezpieczonym nie jest zaburzony. Nie wymaga on również stałej lub długotrwałej pomocy innych osób w pełnieniu ról społecznych.

Brak jest istotnych deficytów ruchowych, które powodowałyby zakwalifikowanie J. N. jako osoby z umiarkowanie lub znacznie ograniczoną zdolnością do poruszania się i przemieszczania. Nie stwierdza się u niego niedowładów, porażeń, czy istotnej dysfunkcji ruchowej.

Pomimo rozpoznanych schorzeń J. N. jest zdolny do wykonywania zatrudnienia odpowiedniego do możliwości wynikających ze stanu jego zdrowia.

Dowód:

- opinia biegłych sądowych z zakresu ortopedii A. K., neurologii B. M. oraz chorób wewnętrznych i kardiologii G. K. – k. 26-31, opinia biegłej sądowej z zakresu otolaryngologii E. B. – k. 16, 54 akt sprawy,

- audiogram- k. 38.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie okazało się nieuzasadnione.

Orzekanie o stopniu niepełnosprawności jest regulowane przez ustawę z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (jednolity tekst – Dz. U. z 2016 r., poz. 2046) oraz rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (jednolity tekst – Dz. U. z 2015 r., poz. 1110).

Art. 4 ust. 1-4 wyżej wymienionej ustawy stanowi, iż:

- do znacznego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji;

- do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającej czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych;

- do lekkiego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę o naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną, lub mająca ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne.

Przy czym niezdolność do samodzielnej egzystencji oznacza naruszenie sprawności organizmu w stopniu uniemożliwiającym zaspokajanie bez pomocy innych osób podstawowych potrzeb życiowych, za które uważa się przede wszystkim samoobsługę, poruszanie się i komunikację.

Określone przez ustawę zasady ustalania stopnia niepełnosprawności precyzuje rozporządzenie z dnia z dnia 15 lipca 2003 r., zgodnie z którym:

- standardy w zakresie kwalifikowania do znaczego stopnia niepełnosprawności zawierają kryteria określające skutki naruszenia sprawności organizmu powodujące:

- 1) niezdolność do pracy - co oznacza całkowitą niezdolność do wykonywania pracy zarobkowej z powodu fizycznego, psychicznego lub umysłowego naruszenia sprawności organizmu;
- 2) konieczność sprawowania opieki - co oznacza całkowitą zależność osoby od otoczenia, polegającą na pielęgnacji w zakresie higieny osobistej i karmienia lub w wykonywaniu czynności samoobsługowych, prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz ułatwiania kontaktów ze środowiskiem;
- 3) konieczność udzielania pomocy, w tym również w pełnieniu ról społecznych - co oznacza zależność osoby od otoczenia, polegającą na udzieleniu wsparcia w czynnościach samoobsługowych, w prowadzeniu gospodarstwa domowego, współdziałania w procesie leczenia, rehabilitacji, edukacji oraz w pełnieniu ról społecznych właściwych dla każdego człowieka, zależnych od wieku, płci, czynników społecznych i kulturowych.

Przy czym, przez długotrwałą opiekę i pomoc w pełnieniu ról społecznych rozumie się konieczność jej sprawowania przez okres powyżej 12 miesięcy w zakresie, o którym mowa w pkt 2 i 3.

- standardy w zakresie kwalifikowania do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zawierają kryteria określające naruszenie sprawności organizmu powodujące:

- 1) czasową pomoc w pełnieniu ról społecznych, co oznacza konieczność udzielenia pomocy, o której mowa w pkt 3 powyżej, w okresach wynikających ze stanu zdrowia;
- 2) częściową pomoc w pełnieniu ról społecznych, co oznacza wystąpienie co najmniej jednej okoliczności, o których mowa w pkt 3 powyżej.

Z przeprowadzonych przez przedstawicieli zarówno Powiatowego, jak i Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności wywiadów wynika, że J. N. jest zdolny do zaspokajania bez pomocy innych osób podstawowych potrzeb życiowych, jak również jest zdolny do pracy na otwartym rynku pracy, stosownie do psychofizycznych możliwości. J. N., mimo występujących u niego schorzeń, pozostaje zdolny do pełnienia ról społecznych oraz samodzielnej egzystencji. Przede wszystkim jest w stanie samodzielnie się poruszać i komunikować, o czym świadczy chociażby jego zachowanie na rozprawie (samodzielne stawianictwo w Sądzie, składane oświadczenia) oraz składanie pism procesowych. Może również podejmować zatrudnienie na otwartym rynku pracy, albowiem ustalone schorzenia nie dyskwalifikują go jako pracownika, a wymagają jedynie podjęcia zatrudnienia odpowiedniego do stanu zdrowia. Z pewnością nie wymaga czasowej ani częściowej pomocy w pełnieniu ról społecznych. Oznacza to brak zależności wnioskodawcy od otoczenia, polegającej na udzieleniu wsparcia w czynnościach samoobsługowych, w prowadzeniu gospodarstwa domowego, współdziałania w procesie leczenia, rehabilitacji, edukacji oraz w pełnieniu ról społecznych właściwych dla każdego człowieka, zależnych od wieku, płci, czynników społecznych i kulturowych. Tym samym brak kwalifikowania się odwołującego do osób o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności.

Diagnozę tę potwierdzili również biegli sądowi lekarze o specjalnościach odpowiadających schorzeniom odwołującego. W opinii z dnia 26 maja 2017 r. (k. 16 i 54) biegła z zakresu otolaryngologii E. B. stwierdziła w sposób jednoznaczny, że rozpoznany u wnioskodawcy obustronny niedosłuch odbiorczy w tonach średnich i wysokich powoduje lekki stopień niepełnosprawności. Średni ubytek dla częstotliwości 500-1000-2000 Hz wynosi dla ucha prawego 30db, a dla ucha lewego 28 dB. Tego typu niedosłuch choć trwały jest określony jako lekki i nie daje podstaw do orzeczenia lekkiego stopnia niepełnosprawności. Poza tym wnioskodawca nie korzysta z pomocy laryngologa i nie używa aparatu słuchowego, a mimo to kontakt słowny z ubezpieczonym nie jest zaburzony.

Również schorzenia narządu ruchu są podstawą do zaliczenia ubezpieczonego do lekkiego stopnia niepełnosprawności, co potwierdzili biegli sądowi z zakresu ortopedii A. K., neurologii B. M. i chorób wewnętrznych G. K. (k. 26-31). Okresowy zespół bólowy kręgosłupa na podłożu zmian zwyrodnieniowo-dyskopatycznych bez

cech istotnego uszkodzenia układu nerwowego i istotnego ograniczenia funkcji narządu ruchu wymaga jedynie monitoringu specjalistycznego. Ubezpieczony nie ma umiarkowanego ani znacznego ograniczenia zdolności do poruszania się i przemieszczania. Natomiast przebyte złamanie podudzia prawego w przeszłości pozostawiło nieznaczną utrwaloną jej dysfunkcję stopnia lekkiego, a skrócenie prawej kończyny dolnej o 1,5 cm wymaga jedynie zastosowania wkładki ortopedycznej, co stanowi nieznaczne upośledzenie funkcji narządu ruchu i układu nerwowego. Natomiast nadciśnienie tętnicze nie powoduje niepełnosprawności. Przebiega bez powikłań, nie zachodziła potrzeba hospitalizacji, a leczenie przebiega bez powikłań. Nadto brak jest jakichkolwiek dowodów na istnienie zmian narządowych w przebiegu nadciśnienia tętniczego.

Zdaniem Sądu opinie biegłych charakteryzują się wszechstronnością, zrozumiałością i brakiem wewnętrznych sprzeczności, jak również wnikliwością w zakresie badania odwołującego i rozpoznania jego dolegliwości. Wnioski opinii zostały przez biegłych wyciągnięte w sposób logiczny i odpowiedni do wyników przeprowadzonych badań oraz w oparciu o gruntowną analizę dokumentacji medycznej. Stąd też, sporządzone ekspertyzy zasługują, zdaniem Sądu, na przyjęcie za miarodajne dla wydania orzeczenia w sprawie w pełnym zakresie.

Odwołujący zakwestionował opinie sporządzone przez biegłych nie wnosząc jednocześnie żadnych zarzutów merytorycznych do przedmiotowych opinii. Podał, że nadciśnienie tętnicze leczy od 30 roku życia zażywając zalecane leki. Podniósł, że nie może podejmować pracy fizycznej z uwagi na dolegliwości bólowe nogi i kręgosłupa. Zauważył, że jedna z jego nóg jest krótsza niż wskazali biegli. Wskazał, że ma zaburzenia drożności uszu. W rezultacie źle słyszy i ma problem z załatwieniem sobie pracy. W odniesieniu do badania przez biegłą z zakresu laryngologii odwołujący się podniósł, że miał problem ze zrozumieniem wypowiedzi biegłej. Wskazał, że nie stać go na odpowiedni aparat słuchowy. Ze względu na niedosłuch potencjalni pracodawcy odrzucają jego oferty.

Sąd zauważył, że z treści opinii przedstawionych przez biegłych wynika, iż wzięli oni pod uwagę podnoszone przez skarżącego dolegliwości bólowe kręgosłupa, niedosłuch i nadciśnienie tętnicze. Opinia została oparta zarówno na bezpośrednim badaniu J. N. przez biegłych, jak i na całości dokumentacji medycznej zgromadzonej w aktach Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności, sporządzonej przez niezależne od Zespołu placówki medyczne. Oznacza to, iż biegli w swojej opinii uwzględnili zarówno aktualny stan zdrowia odwołującego się i jego stan zdrowia uwidoczony w dokumentacji medycznej, biorąc zaś pod uwagę wysoką fachowość i kwalifikacje biegłych, należy uznać, że wnioski zostały na takiej podstawie wysnute prawidłowo.

Wymaga podkreślenia, że odwołującego zobowiązano do przedłożenia w dniu badania przez biegłych całej dokumentacji lekarskiej z przebiegu leczenia. Był uprzednio pouczony o obowiązku naprowadzenia dowodów w sprawie. Miał on zatem możliwość wykazywania wszelkich zmian jakie zaszły w jego stanie zdrowia powodując konieczność zaliczenia do stopnia niepełnosprawności wyższego niż lekki. Wnioskodawca jednak nie przedłożył biegłym żadnej nowej dokumentacji lekarskiej ani też nie złożył jej do akt postępowania sądowego.

Obserwując odwołującego się w toku rozprawy Sąd doszedł do wniosku, że komunikacja z odwołującym przebiega bez większych zakłóceń. Potwierdzał on rozumienie kwestii wypowiedzianych do niego przez Sąd, rozumiał udzielane pouczenia. Na ich podstawie zresztą wystąpił we właściwym terminie z wnioskiem o doręczenie wyroku z uzasadnieniem. Z kolei problemy ze znalezieniem odpowiedniej pracy przez odwołującego się nie mogą stanowić jako takie przesłanki do zaliczenia go do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności. Wydaje się, że odwołujący się powinien dostosować przyszłe zatrudnienie do swoich możliwości psychofizycznych tka, jak wskazywali na to organ rentowy i biegli sądowi.

Zdaniem Sądu, opinie biegłych charakteryzują się wszechstronnością, zrozumiałością i brakiem wewnętrznych sprzeczności, jak również wnikliwością w zakresie badania wnioskodawcy i rozpoznania jego dolegliwości. Wnioski opinii zostały przez biegłych wyciągnięte w sposób logiczny i odpowiedni do wyników przeprowadzonych badań oraz gruntownej analizy dokumentacji medycznej. Sporządzone ekspertyzy zasługują, zdaniem Sądu, na przyjęcie za miarodajne dla wydania orzeczenia w sprawie w pełnym zakresie, tym bardziej, że zostały sporządzone przez wysokiej

klasy fachowców o wieloletnim doświadczeniu klinicznym. Jak wskazano powyżej biegli trafnie ocenili stan zdrowia wnioskodawcy, prawidłowo stosując przesłanki zaliczenia do lekkiego stopnia niepełnosprawności na stałe.

Strony nie kwestionowały treści dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy i aktach rentowych Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w Województwie (...) w S.. Dlatego też stanowiły one miarodajny materiał do dokonania ustaleń faktycznych w sprawie jak również przeprowadzenia wnioskowań przez biegłych sądowych.

Biorąc pod uwagę powyższe, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., orzeczono jak w sentencji.

ZARZĄDZENIE

1) (...)

2) (...)

3) (...)

7 sierpnia 2017 r.